

Motýl, Petr

iliteratura.cz, 10. 3. 2020

„Z mého pohledu stokrát lepší být na té vrátnici než někde v nakladatelství nebo jiné kulturní instituci, kde vás dřou bez nože a není čas už vůbec na nic,“ říká spisovatel Petr Motýl. Jedním dechem ovšem dodává, že by byl samozřejmě raději, kdyby jej uživilo vydávání vlastních knih.

Řadu návštěvníků autorských čtení a besed ani nezajímá, co ten člověk píše

Na otázky týkající se vybraných stránek dnešní spisovatelské praxe odpovídá básník, prozaik, dramatik a překladatel Petr Motýl (nar. 1964). Autor mnoha sbírek a několika próz, k nimž naposledy loni přibyla dvojice titulů *To by se mi líbilo* a *Bohemiana*, patří k literátům, jejichž tvorbu česká média i tuzemští čtenáři k vlastní škodě trochu přehlížejí.

iLiteratura: Co vás nasměrovalo na literární dráhu?

Petr Motýl: Značnou roli sehrálo rodinné prostředí, můj táta, který letos v lednu zemřel, psal a publikoval básně, které byly velmi talentované. Ale pro něj to bylo okrajové, daleko víc ho zajímala aktuální politická situace nebo dějiny totalitních režimů. Mnohem důležitější, pokud jde o rodinu, pro mne bylo, že moje máma, v mém dětství učitelka, později dramaturgyně loutkového divadla, vedla na základní škole své žáky (kteří ji měli rádi) k recitaci poezie a vystupovala s dětmi při různých příležitostech na veřejnosti a já tam byl jako divák už v kočárku, jelikož mateřská dovolená tehdy byla úplně kratičká. A pak, když jsem byl už trochu větší, tak jsem ty recitace sledoval s očima navrch hlavy a někdy ve věku šesti let už jsem se stal také jedním z recitátorů. Z repertoáru máminých žáků mi nejvíc utkvělo: *Za sedmi horami a lesy žil kdysi dávno jeden car. Měl černý vous, měl divné oči a velikánský samovar.* To je od Jana Skácela. Sice poplatné době, ale to já tehdy nechápal, ale že to úžasně zní, to jsem cítil. A ono to úžasně zní dodnes, pokud jde o formální stránku. A poprvé jsem tam u mámy v recitaci jejích žáků slyšel a naprosto okouzleně vnímal verše Vítězslava Nezvala s jejich nádhernými rýmy a rytmem. To byla láska na první poslech. Ale tak to ještě nebyla ta zmíněná literární dráha, to bylo velmi rané ovlivnění. Ono ovšem mnohonásobně podstatnější než nasměrovat se je vydržet. Je spousta mladých nadaných lidí, to platí pro všechny obory, ale kolik z nich vytrvá a kolik z nich pak nechá svůj talent plavat... Z různých důvodů.

iLiteratura: Jak jste hledal nakladatele pro svůj první rukopis?

Petr Motýl: To bylo úplně idylické a dnes nepředstavitelné. Nehledal jsem nakladatele já, ale nakladatel si našel mě. Přečetl si v časopise moje básně a nabídl mi vydání knížky, osobně mě vůbec neznal. Byl to Tomáš Koudela, pozdější spoluzakladatel olomouckého nakladatelství Votobia, které hned od svého vzniku vynikalo tím, že svým autorům, a pokud možno i jiným spolupracovníkům, jako první ze všech českých polistopadových nakladatelství neplatilo honoráře a přišlo s teorií, že by všichni ti lidé měli být rádi, že to pro nakladatele dělají zadarmo. Ale ještě než spoluzaložil Votobii, tak Tomáš Koudela vydal pár knížek nadšeně a na koleně, jmenovalo se to „edice M.U.K.L.“ což měla být zkratka *Mladé Umění K Lidem*. Slyšel jsem, že o čtvrtstoletí později se pak Tomáš Koudela někde skrýval v ilegalitě, aby ho nezavřeli, a to skrývání se mu povedlo, takže se muklem nestal a v současnosti učí na Ostravské univerzitě výtvarné umění. Ale tehdy, psal se rok 1990, si mne Tomáš Koudela našel a vydal mi první knížku básní. I později to nebyl jenom neúprosný podnikatel, zaměstnával a platil třeba Milana Kozelku a jeho projekty antologií poezie.

iLiteratura: Kolik už vám vyšlo knih?

Petr Motýl: Kolem dvaceti.

iLiteratura: Kdy a kde nejčastěji píšete?

Petr Motýl: Píšu doma. A něco i v pracovní době na vrátnici.

iLiteratura: Jste členem nějaké spisovatelské organizace?

Petr Motýl: Ne.

iLiteratura: Vyhledáváte osobní kontakt se svými čtenáři?

Petr Motýl: S některými. Jako s manželkou, s tou nejčastěji a už třicet let. A pak to byli vždycky literáti, poslední dobou si rád povídám o literatuře u piva s básníkem Jakubem Řehákem. To je můj čtenář a já zase jeho. A ještě s dalšími literáty to takhle mám, či jsem měl, ono se to obměňuje, jak jde čas, ale literatura zůstává.

A čtenáři, to bych byl radši, kdyby moje knížky četli, s tím osobním setkáváním mám zkušenost, že lidé, kteří autora vyhledávají někde na čteních a besedách, si povětšinou chtějí na autora „sáhnout“. A řadu z nich ani nezajímá, co ten člověk píše. I když samozřejmě jsou výjimky.

iLiteratura: Kterých literárních akcí se s oblibou účastníte?

Petr Motýl: Vůbec nejradši se zúčastním literární akce, která spočívá v usednutí doma do křesla a čtení knížky. Takové knížky, ze které žasnu. Teď například jsem takhle přečetl podruhé Zločin Silvestra Bonnarda, člena Institutu od francouzského prozaika Anatola France. Název je poněkud zavádějící, je to příběh archiváře, který nade vše miloval staré knihy, ale přece se od nich dokázal odtrhnout a vzdát se jich, když bylo třeba pomoci člověku v nouzi.

iLiteratura: Jaké množství knih za rok přečtete?

Petr Motýl: Už si to nezapisuju, tak nevím přesně. A ono taky těžko srovnávat četbu útlé druhotiny současné básničky dejme tomu s Vojnou a mírem. Něco taky jenom prolistuju, ale aspoň těch deset titulů za měsíc přečtu důkladně.

iLiteratura: Co je dnes zdrojem vaší obživy?

Petr Motýl: Poslední rok pracuji jako celkem spokojený vrátný, po mnoha létech jsem konečně na pracovišti, kde se mi svým způsobem líbí. V rámci možností, samozřejmě. Spoluvrátní jsou fajn, neudávají, jak to k téhle profesi už tak nějak z její podstaty patří, ale naopak drží spolu. A nadřízení jsou taky příjemní. I místo pracoviště, které je nedaleko Národního divadla, se mi zamlouvá, není to jako mít za oknem hangár s letadly, což jsem taky zažil.

Ale i tak bych se radši živil vydáváním knih, samozřejmě. Protože chození do práce už vidím ve svém věku hlavně jako ztrátu času, ve kterém bych mohl číst, psát a tak podobně. Ovšem z mého pohledu stokrát lepší být na té vrátnici než někde v nakladatelství nebo jiné kulturní instituci, kde vás dřou bez nože a není čas už vůbec na nic.

iLiteratura: Na čem právě pracujete?

Petr Motýl: Dokončuji prózu, která se jmenuje Šatna a klášter a je především o břevnovském hřbitově, kde jsem rok pracoval, to bylo v roce 2006 a bylo to mým tehdejším zdrojem obživy. Práce na tom textu se protáhla na šest let, takže mi vlastně zatím trvá šestkrát déle to popsat, než jak dlouho jsem tam působil. Šatna a klášter má zažádáno o ministerský grant, tak jestli ho nakladatelství Malvern dostane, mohla by knížka letos vyjít. A mě by to donutilo práci na ní ukončit. Ono to má asi osm set normostran, které pořád znova přepisuju...

Autor: Petr Motýl, Petr Nagy

Zdroj: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/42709/motyl-petr>